

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
REGION OF CRETE

**Εκπαίδευση στην Κοινωνική
και Αλληλέγγυα Οικονομία
ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ**

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
REGION OF CRETE

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:

**Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης Περιφερειακής Ενότητας Ρεθύμνου - Περιφέρειας Κρήτης
(Κ.Ε.ΚΑ.Π.Ε.Ρ.-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ)**

Συμμετέχουν:

**Εργαστήριο Κοινωνικής Ανάλυσης και Εφαρμοσμένης Κοινωνικής Έρευνας,
Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης.**

**Εργαστήριο Πολιτικής Οικονομίας και Οικονομικής Ανάπτυξης,
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Κρήτης.**

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ

Ζαϊμάκης Γιάννης

Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης,
Διευθυντής Εργαστηρίου Κοινωνικής Ανάλυσης και Εφαρμοσμένης Κοινωνικής Έρευνας.

Νικολαΐδης Ευάγγελος

Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών Πανεπιστήμιο Κρήτης,
Πρώην Ειδικός Γραμματέας Κ.Α.Λ.Ο.

Στόχος

Ο στόχος του εκπαιδευτικού προγράμματος είναι η αξιοποίηση της υπάρχουσας εμπειρίας και η αναβάθμιση του ρόλου της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (Κ.ΑΛ.Ο.) όσον αφορά την κάλυψη κοινωνικών αναγκών, την αντιμετώπιση της ανεργίας, τη δημιουργία εισοδήματος και την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών ιδιοκτησίας και εγχειρημάτων της οικονομίας. Επιπλέον, το πρόγραμμα στοχεύει στην αποσαφήνιση της ιδέας της Κ.ΑΛ.Ο. και στη δημιουργία προϋποθέσεων εμπλοκής σε σχετικά εγχειρήματα.

Τα σεμινάρια απευθύνονται σε ενδιαφερόμενους να συμμετάσχουν σε εγχειρήματα και πρωτοβουλίες της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας καθώς και σε μέλη υφιστάμενων φορέων Κ.ΑΛ.Ο.

Το πρόγραμμα αποτελεί μία από τις επιμέρους δράσεις της Περιφέρειας Κρήτης στο πλαίσιο του γενικότερου σχεδιασμού για συμβολή στην αναβάθμιση της αποτελεσματικότητας των δράσεων του κάθε εγχειρήματος, την ενίσχυση της δικτύωσης και της συνεργασίας τους και τη διαχείριση του μείγματος ιδεολογίας-πολιτικής και οικονομικής βιωσιμότητας.

1^{ος} ΚΥΚΛΟΣ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ

Ζητήματα Θεωρίας και Πρακτικής της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας

1^η Συνάντηση- Συνεδρία: Τετάρτη 17/3/2021, ώρα 18:00

Αντώνης Παπαδεράκης, Αντιπεριφερειάρχης στον τομέα Επιχειρηματικότητας, Εμπορίου, Καινοτομίας και Κοινωνικής Οικονομίας.

Μαρία Λιονή, Αντιπεριφερειάρχης Περιφερειακής Ενότητας Ρεθύμνου.

Σοφία Αδάμ, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Διδάσκουσα στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία» του ΕΑΠ.

Βασικές έννοιες της Κοινωνικής Οικονομίας.

Στην παρουσίαση αποσαφηνίζονται οι έννοιες της Κοινωνικής, της Αλληλέγγυας και της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (Κ.Α.Ο.). Με αυτόν τον τρόπο αναδεικνύεται η δυσκολία περιχαράκωσης ενός πεδίου που έχει διαφορετική σε κάθε χώρα και σε κάθε ιστορική περίοδο. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται οι επιμέρους κατηγορίες μορφωμάτων που περιλαμβάνονται εντός του πεδίου της Κ.Α.Ο. και συγκεκριμένα οι συνεταιρισμοί, οι μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, τα ιδρύματα και οι κοινωνικές επιχειρήσεις. Ιδιαίτερα, ως προς τις κοινωνικές επιχειρήσεις εξηγείται ο διαφορετικός τρόπος με τον οποίο νοηματοδοτούνται σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές και αναλύονται οι επιμέρους κατηγορίες των κοινωνικών επιχειρήσεων με έμφαση στις Κοινωνικές Επιχειρήσεις Ένταξης.

2^η Συνάντηση- Συνεδρία: Σάββατο 20/3/2021 ώρα 18:00

Σπύρος Λαπατσιώρας, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Οικονομική Θεωρία και εγχειρήματα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.

Παρουσιάζονται βασικές έννοιες της οικονομικής θεωρίας, οι οποίες προϋποτίθενται για την κατανόηση των εγχειρημάτων της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας. Θα εξεταστούν, μεταξύ άλλων, έννοιες όπως η παραγωγή και η αναπαραγωγή, η κάλυψη των αναγκών και ο καταμερισμός εργασίας, το χρήμα, το χρέος και η χρηματοδότηση, η μισθωτή εργασία, η πρωτογενής διανομή του καθαρού προϊόντος (πλεόνασμα, μισθοί, κέρδη), οι οικονομίες κλίμακας και ο ρόλος της τεχνολογίας, η αποτελεσματικότητα και οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων, η διάκριση μεταξύ ιδιωτικών, δημοσίων και κοινών αγαθών, η θέση των εγχειρημάτων σε σχέση με την αγορά, το κοινωνικό κράτος και την κοινωνία των πολιτών.

3^η Συνάντηση- Συνεδρία: Τετάρτη 24/3/2021, ώρα 18:00

Χαρά Κούκη, Δρ. Κοινωνικών Επιστημών, Διδάσκουσα στο Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης και στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία» του ΕΑΠ.

Κοινωνικά Κινήματα, Φύλο και Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία.

Γιατί και πότε εγκαταλείπουν οι άνθρωποι τη ρουτίνα τους, όσο δυσάρεστη και να' ναι, για να εμπλακούν με τις αβεβαιότητες της διαμαρτυρίας ενάντια στην ανισότητα; Γιατί και πότε κάποιιο δεν αρκούνται να ζητούν από κάποιον άλλον να ικανοποιήσει τα αιτήματά τους, αλλά προσπαθούν οι ίδιοι να φέρουν την αλλαγή, όπως συνέβη με τα εγχειρήματα Κ.Α.Λ.Ο. στην Ελλάδα την τελευταία δεκαετία; Τι συμβαίνει όταν μέσα από αυτές τις πρωτοβουλίες η οικονομία γίνεται ένας χώρος ισότητας, φροντίδας και σεβασμού στην κοινότητα; Πως διαμορφώνονται οι σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων; Αλλάζει ο ρόλος των γυναικών και με ποιον τρόπο; Η ενότητα αυτή εξετάζει την σχέση της Κ.Α.Λ.Ο. με τα κοινωνικά κινήματα και την κοινωνική αλλαγή αλλά και με τα ζητήματα φύλου εστιάζοντας σε εμπειρίες και πρωτοβουλίες που αναδύονται στην Νότια Ευρώπη μέσα από τις πολλαπλές κρίσεις των τελευταίων ετών.

4^η Συνάντηση- Συνεδρία: Σάββατο 27/3/2021 ώρα 18: 00

Κάρολος Καβουλάκος, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Πολιτικών Επιστημών ΑΠΘ, μέλος της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία» του ΕΑΠ.

Κράτος και Κ.Α.Λ.Ο. Τι να περιμένουμε ή τι να ζητήσουμε από το κράτος;

Σε πολλές από τις εκφάνσεις της η Κ.Α.Λ.Ο. έχει ανάγκη ενός θεσμικού πλαισίου για να λειτουργήσει. Επιπρόσθετα, σε πολλά κράτη βλέπουμε να αναπτύσσονται από τη μεριά του κράτους υποστηρικτικές πολιτικές είτε με τη μορφή οικονομικών ενισχύσεων είτε (εισ-)φορολογικών απαλλαγών. Η επιστημονική έρευνα πάνω στο θέμα αυτό έχει δείξει ότι η σχέση κράτους και Κ.Α.Λ.Ο. είναι εγγενώς αντιφατική, κυρίως Θεξαιτίας του γεγονότος ότι κράτος και Κ.Α.Λ.Ο. διαφέρουν ριζικά ως προς τον πυρήνα του τρόπου λειτουργίας τους. Το ερώτημα όμως για όσους επιχειρούν στην Κ.Α.Λ.Ο. παραμένουν ανοιχτό. Τι να περιμένουμε από το κράτος ή τι θα μπορούσαμε να ζητήσουμε από αυτό;

5^η Συνάντηση- Συνεδρία: Τετάρτη 31/3/2021, ώρα 18:00

Γιώργος Γριτζάς, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης, ΑΠΘ, μέλος της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία» του ΕΑΠ.

Ειρήνη-Εριφύλη Τζέκου, Δρ. Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης, ΑΠΘ.

Βαγγέλης Βραγοτέρης, Υπ. Διδάκτορας, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης, ΑΠΘ.

Εναλλακτικές προσεγγίσεις της ανάπτυξης και σύγχρονες μορφές έκφρασης της Κοινωνικής Οικονομίας με στόχο την δημιουργία Οικονομιών της Κοινότητας.

Η διάλεξη αφορά στην κριτική του τρέχοντος μοντέλου ανάπτυξης και στη διερεύνηση εναλλακτικών προσεγγίσεων, όπως αυτές της μετα-ανάπτυξης, της αποανάπτυξης και των οικονομιών της κοινότητας, οι οποίες προτάσσουν την κοινωνική και περιβαλλοντική ευημερία έναντι της συνεχούς μεγέθυνσης και τον «από τα κάτω» συμμετοχικό σχεδιασμό της οικονομίας. Σημαντικό ρόλο σε αυτό το στόχο διαδραματίζουν τα εγχειρήματα της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας και ιδιαίτερα οι σύγχρονες μορφές τους όπως οι ανοικτοί συνεταιρισμοί και η κοινοτικά υποστηριζόμενη επιχειρηματικότητα. Προϋπόθεση αποτελεί η θέαση της οικονομίας με τρόπο που αναδύονται αφανείς πόροι, η επανατοποθέτηση των ατόμων σχετικά με τους όρους και διάθεση συμμετοχής τους και η δημιουργία νέων συλλογικών δράσεων μέσα από την αλληλεπίδραση των συμμετεχόντων. Οι συλλογικές δράσεις προσδιορίζουν του όρους που θέλουν οι συμμετέχοντες να εργαστούν για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες τους, το τρόπο διαχείρισης των πλεονασμάτων, τον τρόπο υλοποίηση των συναλλαγών, τον τρόπο διαχείρισης και δημιουργίας των κοινών και τον τρόπο επένδυσης στο μέλλον τους. Επίσης εξετάζεται ο σημαντικός ρόλος της δικτύωσης για την ενδυνάμωση και βιωσιμότητα των εγχειρημάτων.

6^η Συνάντηση- Συνεδρία: Σάββατο 3/4/2021, ώρα 18:00

Νικολέτα Ράτσικα, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο.

Εργασία με την Κοινότητα: Μοντέλα παρέμβασης και σχεδιασμός συνεταιριστικών δράσεων από τα κάτω.

Στην εισήγηση θα εξετάσουμε την κοινότητα ως χώρο ανάπτυξης μιας συνεταιριστικής οικονομικής δραστηριότητας. Θα συζητήσουμε για τα χαρακτηριστικά που αφορούν τα ενδογενή πλεονεκτήματα αλλά και για την υπεροπτική δικτύωση της κοινότητας. Θα παρουσιάσουμε μοντέλα παρέμβασης στην κοινότητα και πως αυτά μπορούν να αξιοποιηθούν για τον σχεδιασμό συνεταιριστικών δράσεων από τα κάτω. Επίσης θα συζητηθεί το ηθικό υπόβαθρο των συνεταιριστικών δράσεων και τα κίνητρα συμμετοχής, ως απαραίτητη προϋπόθεση για την συνοχή της συνεταιριστικής ομάδας. Τέλος θα θιχθούν ζητήματα συνεταιριστικών δράσεων για άτομα με αναπηρία.

Η Κοινωνική Οικονομία και Αλληλέγγυα Οικονομία στον διεθνή χώρο και στην Ελλάδα

7^η Συνάντηση- Συνεδρία: Τετάρτη 7/4/2021, ώρα 18:00

Λεωνίδας Οικονομάκης, Δρ. Κοινωνικών Επιστημών, Διδάσκων στο Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης και στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία» του ΕΑΠ.

Εγχειρήματα Κ.Α.Λ.Ο. στη Λατινική Αμερική και τη Νότια Ευρώπη σε περιόδους κρίσης.

Η δεκαετία του '90 στη Λατινική Αμερική ονομάζεται στη διεθνή βιβλιογραφία δεκαετία της "βαθιάς νεοφιλελεύθερης νύχτας." Από το 1989 στο Καράκας της Βενεζουέλας, μέχρι το 1994 και την εξέγερση των Ζαπατίστας στο Μεξικό, ως και την πρώτη δεκαετία του 2000 με την άνοδο στην πολιτική εξουσία "προοδευτικών" Κυβερνήσεων σε Χιλή, Αργεντινή, Βολιβία, Εκουαδόρ, Παραγουάη, Ουρουγουάη, και Βραζιλία, κοινωνικά κινήματα αλλά και θεσμικοί φορείς πειραματίστηκαν με εγχειρήματα Κ.Α.Λ.Ο. ως εργαλεία-εξόδο από την οικονομική κρίση. Αντίστοιχες εμπειρίες έχουμε και στη Νότια Ευρώπη τη δεκαετία του 2010. Η διάλεξη θα πραγματοποιήσει μια ιστορική αναδρομή σε αυτές τις κοινωνικές διαδικασίες και εμπειρίες με μια κριτική ματιά.

8^η Συνάντηση- Συνεδρία: Σάββατο 10/4/2021, ώρα 18:00

Μανόλης Μπριτζολάκης, Στέλεχος Κέντρου Στήριξης Κ.Α.Λ.Ο. Ηρακλείου.

Χρυσόστομος Γαλανός, Στέλεχος Κέντρου Στήριξης Κ.Α.Λ.Ο. Χανίων

Coops stories: Εμπειρίες από μέλη συνεταιρισμών αλληλέγγυας οικονομίας της Κρήτης.

Στο σεμινάριο μέλη συνεταιρισμών αλληλέγγυας οικονομίας θα μας μιλήσουν για την αφετηρία των ομάδων τους, τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν και αντιμετωπίζουν, και τα οφέλη που έχουν αποκομίσει από την ενασχόλησή τους με την αλληλέγγυα οικονομία. Επίσης θα αναφερθούν στις προοπτικές που βλέπουν για το μέλλον για τα εγχειρήματά τους και ευρύτερα για τον τομέα της κοινωνικής αλληλέγγυας οικονομίας.

9^η Συνάντηση- Συνεδρία: Τετάρτη 14/4/2021, ώρα 18:00

Βαγγέλης Γκαγκέλης, Υποψήφιος Διδάκτορας, Τμήμα Πολιτικών Επιστημών, ΑΠΘ.

Κ.Α.Λ.Ο. και πρακτικές βιώσιμης ανάπτυξης στο περιβάλλον της κρίσης: Το παράδειγμα του Συνεταιρισμού Αλληλέγγυας Οικονομίας "ΣΥΝ ΑΛΛΟΙΣ" στην Αθήνα.

Η βιώσιμη ανάπτυξη αποτελεί μία επίκαιρη έννοια αναπτυξιακής δραστηριότητας η οποία επιδιώκει να καλύψει τις κοινωνικές, περιβαλλοντικές και οικονομικές ανάγκες της κοινωνίας μέσα από ένα πρίσμα βραχυπρόθεσμης, μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης ευημερίας. Στο πλαίσιο αυτό τόσο η Κ.Α.Λ.Ο. όσο και το περιεχόμενο των κοινωνικών πρακτικών που τη συνοδεύουν, συνθέτουν ένα ανθεκτικό σύνολο στοιχείων που το καθιστούν απαραίτητο για τη βιωσιμότητα των τοπικών κοινωνιών. Μέσα από το παράδειγμα του Συνεταιρισμού Αλληλέγγυας Οικονομίας "ΣΥΝ ΑΛΛΟΙΣ" που δραστηριοποιείται στο δίκαιο εμπόριο, η εισήγηση θα επικεντρωθεί στην παρουσίαση και περιγραφή των καλών πρακτικών που διέπουν την Κ.Α.Λ.Ο., αναδεικνύοντας μία εναλλακτική πρόταση αναπτυξιακής συνεργασίας.

10^η Συνάντηση- Συνεδρία: Σάββατο 17/4/2021, ώρα 18:00

Δημήτρης Τσέκερης, Ειδικός σε θέματα ενεργειακών κοινοτήτων & ενεργειακής πολιτικής.

Κοινωνική Οικονομία και ενεργειακές κοινότητες στην Ελλάδα

Η αύξηση των ΑΠΕ στο ενεργειακό μείγμα σε συνδυασμό με την τεχνολογική πρόοδο που συντελείται σε αυτόν τον τομέα, ειδικότερα την τελευταία δεκαετία, για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης, δημιουργούν νέες δυνατότητες στην παραγωγή και διαχείριση της ενέργειας, καθώς το κόστος βαίνει συνεχώς μειούμενο.

Ο νόμος για τις Ενεργειακές Κοινότητες (ν.4513/2018) συνιστά μία μεγάλη τομή για τον τομέα της ενέργειας στην Ελλάδα. Το ενδιαφέρον που εκδηλώνεται είναι ένα σημαντικό στοιχείο για την αναπτυξιακή πορεία της χώρας και της συμμετοχής των τοπικών κοινωνιών στη διαδικασία της ενεργειακής μετάβασης, στον απόηχο της πανδημίας, της πράσινης μετάβασης και του ψηφιακού μετασχηματισμού, ώστε να μη μείνει κανείς πίσω (ενεργειακή φτώχεια). Το σεμινάριο θα είναι διαδραστικό, ενώ σκοπό έχει να αναλύσει το θεσμικό πλαίσιο ίδρυσης και λειτουργίας ενεργειακών κοινοτήτων.

Ζητήματα λειτουργίας-διαχείρισης των φορέων της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας

11^η Συνάντηση- Συνεδρία: Τετάρτη 21/4/2021, ώρα 18:00

Ιφιγένεια Δουβίτσα, Δρ. Νομικής, Διδάσκουσα στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία» του ΕΑΠ.

Το ισχύον θεσμικό πλαίσιο για τους συνεταιρισμούς.

Στο πλαίσιο της επιμόρφωσης θα αναλυθεί η ελληνική συνεταιριστική νομοθεσία με απλό και κατανοητό τρόπο. Πιο συγκεκριμένα θα παρουσιαστούν οι ειδικοί συνεταιριστικοί νόμοι, οι κατηγορίες συνεταιρισμών και τα επιμέρους χαρακτηριστικά τους ως προς την σύσταση, σύνθεση μελών, διοίκηση και λύση τους. Τέλος, η παρουσίαση θα κλείσει με ορισμένες συμπερασματικές παρατηρήσεις που αφορούν την πορεία της συνεταιριστικής νομοθεσίας ως προς τις διεθνείς εξελίξεις.

12^η Συνάντηση- Συνεδρία: Σάββατο 24/4/2021, ώρα 18:00

Διεύθυνση Κ.ΑΛ.Ο., Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Νίκος Μποσινάκος, Προϊστάμενος Τμήματος Μητρώου Φορέων Κ.ΑΛ.Ο.

Ιωάννα Νικολάου, Προϊσταμένη Τμήματος Παρακολούθησης και Ελέγχου Φορέων Κ.ΑΛ.Ο. **Αγγελική Πανάγου**, Τμήμα Πολιτικών για την Κ.ΑΛ.Ο.

Διαδικασίες σύστασης και παρακολούθησης φορέων Κ.ΑΛ.Ο.

Στην εισήγηση θα γίνει παρουσίαση των διαδικασιών εγγραφής στο Μητρώο, και των υποχρεώσεων των φορέων όπως απορρέουν από τον ν.4430/2016 (τροποποίηση καταστατικού, εγγραφή/αποχώρηση μελών, διαδικασία παρακολούθησης, παροχή απολογιστικών στοιχείων, κατάθεση προγραμματισμού, έκδοση Πιστοποιητικού μέλους). Επίσης θα παρουσιαστεί η στατιστική αποτύπωση του πεδίου της Κ.ΑΛ.Ο. βάσει των στοιχείων του Μητρώου και των ετήσιων απολογιστικών στοιχείων που υποβάλλονται από τους φορείς Κ.ΑΛ.Ο. Η εισήγηση ολοκληρώνεται με τη συνοπτική παρουσίαση της δραστηριότητας της Διεύθυνσης Κ.ΑΛ.Ο, και του Σχεδίου Δράσης για την ανάπτυξη του χώρου.

13^η Συνάντηση- Συνεδρία: Τετάρτη 28/4/2021, ώρα 18:00

Γιώργος Αλεξόπουλος, ΕΔΙΠ, Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας & Ανάπτυξης ΓΠΑ, Διδάσκων στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία» του ΕΑΠ.

Χαρακτηριστικά και λειτουργίες μιας κοινότητας κοινωνικής χρηματοδότησης: Ανάλυση προσφοράς και ζήτησης.

Η πρόσβαση σε χρηματοδότηση αναφέρεται ως ένα σημαντικό πρόβλημα των επιχειρήσεων της Κ.Α.Λ.Ο., καθώς αντιμετωπίζουν παρόμοια προβλήματα με τις αντίστοιχου μεγέθους συμβατικές επιχειρήσεις, ιδιαίτερα σε περιόδους κρίσεων και μειωμένης χρηματοδοτικής ρευστότητας. Ωστόσο, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, τα διαφορετικά επιχειρηματικά μοντέλα και οι επιχειρηματικοί στόχοι, δημιουργούν επιπρόσθετες δυσκολίες στην αξιολόγησή τους από δυνητικούς χρηματοδότες και, τελικά, αντιμετωπίζονται ως εγχειρήματα υψηλού κινδύνου. Έτσι, η παρουσία υπηρεσιών και δράσεων που θα ενισχύουν αφενός την ικανότητα των επιχειρήσεων της Κ.Α.Λ.Ο. να επικοινωνούν αποτελεσματικά με τους κατάλληλους χρηματοδότες και αφετέρου θα ενημερώνουν αποτελεσματικά τους δυνητικούς χρηματοδότες για τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Κ.Α.Λ.Ο., είναι σημαντική. Η παρούσα ενότητα διερευνά τις παραπάνω διαστάσεις και αναλύει τις διαθέσιμες χρηματοδοτικές πηγές και συζητά ιδέες και καλές πρακτικές για την πρόσβαση σε κατάλληλη χρηματοδότηση και για την αποτελεσματική διαχείριση των κεφαλαίων. Τέλος, θα παρουσιαστούν μελέτες περίπτωσης για την κατανόηση των διαφορετικών χρηματοδοτικών μέσων και εργαλείων για την ανάπτυξη επιχειρήσεων της Κ.Α.Λ.Ο. αλλά και μιας βιώσιμης και παραγωγικής τοπικής/περιφερειακής κοινότητας Κ.Α.Λ.Ο.

14^η Συνάντηση- Συνεδρία: Τετάρτη 5/5/2021, ώρα 18:00

Γιώργος Παπανικολάου, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Επιστήμης Διαιτολογίας - Διατροφής, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.

Οι ανοιχτές τεχνολογίες στην κοινωνική επιχειρηματικότητα και η κυκλική οικονομία ανοικτού κώδικα.

Οι ανοιχτές τεχνολογίες επιτρέπουν στις κοινωνικές και ΜΜΕ να δραστηριοποιηθούν ακόμα και σε εξαιρετικά σύνθετους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας με χαμηλές αρχικές επενδύσεις. Ευνοούν την διαμόρφωση συνεργατικών οικοσυστημάτων ανάπτυξης και μεταφοράς τεχνογνωσίας και συμβάλουν στην ανθεκτικότητα των κοινωνικών επιχειρήσεων. Το οικοσύστημα των ανοικτών τεχνολογιών είναι πολύπλοκο περιλαμβάνοντας δημιουργικές κοινότητες, εργαστήρια ανοικτής κατασκευής και προτύπωσης, Πανεπιστημιακά ιδρύματα, μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, κρατικές υπηρεσίες, μικρές και μεγάλες ιδιωτικές επιχειρήσεις. Οι ανοιχτές τεχνολογίες κερδίζουν συνεχώς έδαφος τα τελευταία 20 χρόνια με δυναμική ανάπτυξη σε πολλούς τομείς, από την παραγωγή λογισμικού μέχρι την παραγωγή ανοικτού υλικού στα ηλεκτρονικά στον ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό και φαρμάκου. Η κυκλική οικονομία ανοικτού κώδικα αξιοποιεί την συνεργατική ανάπτυξη ανοικτών και διαλειτουργικών τεχνολογιών ώστε να παράσχει προϊόντα μακρόχρονης διάρκειας, επαναχρησιμοποιήσιμα, που σέβονται τον καταναλωτή και το περιβάλλον.

15^η Συνάντηση- Συνεδρία: **Σάββατο 8/5/2021, ώρα 18:00**

Μανώλης Τζουβελέκας, Δρ. Δημόσιας Διοίκησης Πάντειου Πανεπιστημίου, Επισκέπτης ερευνητής στο Ινστιτούτο Οικονομικής Ανάλυσης, Επιχειρηματικότητας και Τουρισμού στο Ερευνητικό Κέντρο του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου.

Κοινωνική Καινοτομία: η διαλεκτική της κοινωνικής αλλαγής. Θεωρίες και πράξη.

Η ενότητα εστιάζει στις έννοιες, στις αρχές και στους στόχους της κοινωνικής καινοτομίας (“καινοτομία που είναι κοινωνική τόσο στα μέσα που χρησιμοποιεί όσο και στους σκοπούς της”, Mulgan Geoff). Ακολουθώντας, παρουσιάζονται και αναλύονται εργαλεία, καλές εγχώριες, ευρωπαϊκές και διεθνείς πρακτικές, που μπορούν να εφαρμοστούν με κύριο όχημα αλλά όχι αποκλειστικά τις κοινωνικές, συνεταιριστικές και άλλες συνεργατικές επιχειρήσεις. Η εφαρμοσμένη κοινωνική καινοτομία ως ανθρωποκεντρική προσέγγιση, έχοντας στον πυρήνα της τη δημοκρατία, τη διαλεκτική και την συμπαραγωγή, διατρέχει πολυεπίπεδα την κοινωνία δίνοντας βιώσιμες λύσεις σε κοινωνικά προβλήματα.

16^η Συνάντηση- Συνεδρία:] **Τετάρτη 12/5/2021, ώρα 18:00**

Δημήτρης Φεγγίτης, Οικονομολόγος, Σύμβουλος Ανάπτυξης, Στέλεχος της Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.

Τοπική Αυτοδιοίκηση και Κοινωνική & Αλληλέγγυα Οικονομία.

Η εισήγηση αναγνωρίζοντας και προσδιορίζοντας την ιδιαιτερότητα της Κ.Α.Λ.Ο., και λαμβάνοντας υπ’ όψη το σύνολο των φορέων της, σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό Εργασίας αλλά και τον ν.4430/2016 θ’ αποπειραθεί ν’ αναδείξει τη σχέση Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Κ.Α.Λ.Ο., και τη σχέση της Κ.Α.Λ.Ο με τον Δημόσιο και Ιδιωτικό τομέα στο παραγωγικό και οικονομικό σύστημα. Να συνδέσει τον τόπο με την Κ.Α.Λ.Ο., να προσδιορίσει τον ρόλο της Τ.Α. στην ανάπτυξη της Κ.Α.Λ.Ο και να προτείνει πεδία παρέμβασης της Αυτοδιοίκησης για την ανάπτυξη της Κοινωνικής Οικονομίας, όπως είναι ενδεικτικά η διάγνωση εμποδίων και προβλημάτων, η ενημέρωση, η ευαισθητοποίηση, η δικτύωση και η αξιοποίηση φορέων Κ.Α.Λ.Ο. για την τοπική ανάπτυξη.

2^{ος} ΚΥΚΛΟΣ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ

Διαδικασίες Εμβάθυνσης και Συμβουλευτικής
της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας για υποψήφιους συμβούλους

1^η Συνάντηση- Συνεδρία: Σάββατο 15/5/2021, ώρα 18:00

Σοφία Αδάμ, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Διδάσκουσα στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία» του ΕΑΠ.

Θεσμικό πλαίσιο και μέτρα στήριξης για την Κ.Α.Ο.

Το συγκεκριμένο σεμινάριο αναλύει το ισχύον θεσμικό πλαίσιο για την Κ.Α.Ο. στην Ελλάδα (ν.4430/2016) τοποθετώντας το στο πλαίσιο παρόμοιων θεσμικών πλαισίων στην Ευρώπη. Γίνεται συγκεκριμένη αναφορά και ανάλυση στις προβλέψεις ως προς τα νομικά πρόσωπα που αναγνωρίζονται ως φορείς Κ.Α.Ο., στις εργασιακές σχέσεις που ρυθμίζονται, στα μέτρα στήριξης που προβλέπονται και στους τρόπους συνεργασίας ανάμεσα στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και τους φορείς Κ.Α.Ο. Με αυτόν τον τρόπο, το συγκεκριμένο μάθημα οδηγεί στην σε βάθος κατανόηση τόσο του νόμου όσο και των προκλήσεων που παρατηρούνται ακόμα στην εφαρμογή του.

2^η Συνάντηση- Συνεδρία: Τετάρτη 19/5/2021, ώρα 18:00

Σωτήρης Λαϊνάς, Δρ. Ψυχολογίας, Αναπλ. Επιστημονικός Υπεύθυνος Προγραμμάτων Προαγωγής Αυτοβοήθειας, Διδάσκων στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία» του ΕΑΠ.

Δημιουργώντας και λειτουργώντας ομάδες στο πλαίσιο της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.

Η λειτουργία της ομάδας στο πλαίσιο των εγχειρημάτων της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (Κ.Α.Ο.) αποτελεί κομβικό σημείο για τη βιώσιμη ανάπτυξη των εγχειρημάτων. Βασική δύναμη των εγχειρημάτων είναι οι ίδιοι οι άνθρωποι που τα απαρτίζουν ή όπως αλλιώς υποστηρίζεται: η ομάδα, ελλείψει άλλων μορφών κεφαλαίου, είναι ο βασικός πόρος ενός τέτοιου εγχειρήματος. Όταν συζητάμε για τις ομαδικές λειτουργίες των εγχειρημάτων της Κ.Α.Ο. είναι σημαντικό να τις προσεγγίζουμε έχοντας ως βάση τις λογικές της αυτοδιαχείρισης και της αλληλοβοήθειας, που έχουν καθοριστικό ρόλο σε αυτές τις προσπάθειες. Με βάση τα παραπάνω το σεμινάριο θα επιχειρήσει να προσεγγίσει τα εξής ερωτήματα όσον αφορά τον χώρο της Κ.Α.Ο: Πως κατανοούμε τις έννοιες της αυτοδιαχείρισης και της αλληλοβοήθειας στο περιβάλλον της; Υπάρχουν κατάλληλες προϋποθέσεις και όροι για τη δημιουργία ενός αυτοδιαχειριζόμενου εγχειρήματος; Ποιες είναι οι καταλληλότερες διαδικασίες λήψης αποφάσεων στα εγχειρήματα; Πως μπορούν να είναι λειτουργικές οι συναντήσεις; Σε περίπτωση διαφωνιών ή/και συγκρούσεων τι μπορούμε να κάνουμε; Μπορούν οι συγκρούσεις να προληφθούν και αν ναι με ποιους τρόπους; Ο σχεδιασμός του σεμιναρίου συμπεριλαμβάνει μικρές θεωρητικές εισηγήσεις, παρουσίαση παραδειγμάτων από το πεδίο της Κ.Α.Ο. και δουλειά σε μικρές ομάδες από τους συμμετέχοντες/ούσες.

3^η Συνάντηση- Συνεδρία: Σάββατο 22/5/2021, ώρα 18:00

Μανώλης Τζουβελέκας, Δρ. Δημόσιας Διοίκησης Πάντειου Πανεπιστημίου, Επισκέπτης ερευνητής στο Ινστιτούτο Οικονομικής Ανάλυσης, Επιχειρηματικότητας και Τουρισμού στο Ερευνητικό Κέντρο του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου.

CAFsocial (αυτο) αξιολογώντας την οργάνωση των επιχειρήσεων και φορέων Κ.Α.Ο.

Στο πλαίσιο του συμμετοχικού εργαστηρίου οι υποψήφιοι/ες σύμβουλοι θα εντυπώσουν στο μοντέλο ολικής ποιότητας CAFsocial, το οποίο στηρίζεται στο αναγνωρισμένο και από εικοσαετίας δοκιμασμένο ευρωπαϊκό μοντέλο CAF (Common Assessment Framework, Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης) επικεντρωνόμενο στον άνθρωπο και στην οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Το μοντέλο προάγει την κοινωνική καινοτομία και μάθηση και ιδίως τις εσωτερικές δημοκρατικές και συναινετικές διαδικασίες. Η συστημική και ολιστική εφαρμογή του προσεγγίζει τις επιχειρήσεις και τους φορείς Κ.Α.Ο. ως ολότητες. Με απαραίτητη την τεκμηρίωση των δράσεων, τα αποτελέσματά του δείχνουν άμεσα τα σημεία βελτίωσης της οργάνωσης.

4^η Συνάντηση- Συνεδρία: Τετάρτη 26/5/2021, ώρα 18:00

Μανόλης Μπριτζολάκης, Στέλεχος Κέντρου Στήριξης Κ.Α.Λ.Ο. Ηρακλείου.

Χρυσόστομος Γαλανός, Στέλεχος Κέντρου Στήριξης Κ.Α.Λ.Ο. Χανίων.

Οι ιδιαιτερότητες του επιχειρηματικού πλάνου μιας συνεταιριστικής επιχείρησης κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας.

Στην εισήγηση θα εξεταστούν το επιχειρηματικό πλάνο μιας συνεταιριστικής επιχείρησης Κ.Α.Λ.Ο. που περιλαμβάνει τον σχεδιασμό του πλαισίου συνεργασίας της ομάδας, τον σχεδιασμό της παραγωγικής διαδικασίας και της τοποθέτησης στην αγορά, την παρακολούθηση των χρηματοοικονομικών ροών και τις πηγές χρηματοδότησης.

5^η Συνάντηση- Συνεδρία: Σάββατο 29/5/2021, ώρα 18:00

Κοντονάσιου Ελένη, Προϊσταμένη Τμήματος Πολιτικών για την Κ.Α.Λ.Ο., Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις ένταξης - συμβάσεις κοινωνικής αναφοράς.

Οι Κοινωνικές Επιχειρήσεις Ένταξης αποτελούν καινοτόμα εργαλεία και κεντρικό πυλώνα των ενεργητικών πολιτικών ένταξης. Μπορούν να καλύψουν ένα κενό στο οποίο δύσκολα θα μπορούσαν να ανταποκριθούν οι παραδοσιακές δομές (δημόσιος τομέας, μη κερδοσκοπικός-εθελοντικός τομέας και η ελεύθερη αγορά). Η στόχευση στην εργασιακή ένταξη ευπαθών ομάδων συμπεριλαμβάνει και άλλες χρήσιμες διαδικασίες οι οποίες έχουν ιδιαίτερο βάρος και αφορούν στην αποκατάσταση και την κοινωνική ένταξη. Ο ν.4430/16 προβλέπει τη σύσταση και λειτουργία των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων Ένταξης Ευπαθών και Ειδικών Ομάδων. Η εισήγηση αναφέρεται στα χαρακτηριστικά των ΚΟΙΝΣΕΠ Ένταξης και την παρουσία τους στην Ευρώπη και στη χώρα μας. Γίνεται επίσης παρουσίαση του θεσμικού πλαισίου για τις Δημόσιες Συμβάσεις Κοινωνικής Αναφοράς και τον τρόπο αξιοποίησης για την εργασιακή ένταξη ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων.

6^η Συνάντηση- Συνεδρία: Τετάρτη 2/6/2021, ώρα 18:00

Ράνια Οικονόμου, Προϊσταμένη Ειδικής Υπηρεσίας, Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ, Τομέας Απασχόλησης και Κοινωνικής Οικονομίας, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Δημιουργία και λειτουργία κοινωνικής επιχείρησης: Μια διαφορετική προσέγγιση για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων.

Το σεμινάριο θα επικεντρωθεί στην κατανόηση της έννοιας των κοινωνικών επιχειρήσεων, του περιεχομένου, των κανόνων λειτουργίας και της φιλοσοφίας τους. Απώτερος στόχος είναι η εμβάθυνση στη σωστή εφαρμογή των δυνατοτήτων του θεσμικού πλαισίου μέσω μιας διαδικασίας ερωταπαντήσεων και καταϊγισμού ιδεών και η βιωματική γνώση των συμμετεχόντων για την κατανόηση του ρόλου του συμβούλου.

Εκπαίδευση στην Κοινωνική
και Αλληλέγγυα Οικονομία

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
REGION OF CRETE

www.kekaper.gr

www.crete.gov.gr